YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

8 päivänä heinäkuuta 1999 *

Asiassa C-354/98,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies Marie Wolfcarius, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Ranskan tasavalta, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston kansainvälistä kauppaoikeutta ja yhteisön oikeutta koskevien asioiden jaoston jaostopäällikkö Kareen Rispal-Bellanger ja saman osaston lähetystöneuvos Anne de Bourgoing, prosessiosoite Luxemburgissa Ranskan suurlähetystö, 8 B boulevard Joseph II,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin toteaa, että Ranskan tasavalta on jättänyt noudattamatta miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

toteuttamisesta ammatillisissa sosiaaliturvajärjestelmissä annetun direktiivin 86/378/ETY muuttamisesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/97/EY (EYVL 1997, L 46, s. 20) mukaiset velvollisuutensa, koska se ei ole antanut direktiivin täytäntöönpanon edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit D. A. O. Edward (esittelevä tuomari) ja L. Sevón,

julkisasiamies: A. La Pergola,

kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 20.5.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan (josta on tullut EY 226 artikla) nojalla kanteen, joka on saapunut

yhteisöjen tuomioistuimeen 25.9.1998 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen toteuttamisesta ammatillisissa sosiaaliturvajärjestelmissä annetun direktiivin 86/378/ETY muuttamisesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/97/EY (EYVL 1997, L 46, s. 20; jäljempänä direktiivi) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut säädetyssä määräajassa kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä.

2 Direktiivillä muutettiin 24.7.1986 annetun neuvoston direktiivin 86/378/ETY säännöksiä asiassa C-262/88, Barber, 17.5.1990 annetun tuomion (Kok. 1990, s. I-1889) johdosta.

3 Jäsenvaltioiden on direktiivin 3 artiklan 1 kohdan nojalla annettava direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset 1.7.1997 mennessä ja ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

4 Koska komissio totesi, että määräaika oli päättynyt ja että Ranskan tasavalta ei ollut ilmoittanut toteuttamistaan toimista, se kehotti tätä jäsenvaltiota 9.9.1997 päivätyllä virallisella huomautuksella esittämään huomautuksensa kahden kuukauden määräajassa.

5 Ranskan viranomaiset ilmoittivat 26.11.1997 päivätyllä kirjeellä, että direktiivin täytäntöönpanon edellyttämien toimien valmistelu oli aloitettu.

6 Koska komissio katsoi, ettei sille ollut ilmoitettu direktiivin täytäntöönpanon edellyttämistä toimista, se lähetti Ranskan tasavallalle 22.4.1998 perustellun lausunnon kehottaen tätä noudattamaan direktiivin mukaisia velvoitteitaan kahden kuukauden määräajassa lausunnon tiedoksi antamisesta.

7 Ranskan viranomaiset vastasivat 17.7.1998 päivätyllä kirjeellä, että palkkatyötä tekeviä työntekijöitä koskevat laintasoiset säännökset oli otettu piakkoin annettavaan esitykseen laiksi määrättyjen sosiaalisten toimenpiteiden toteuttamisesta, jotka oltiin toimittamassa parlamentille. Lisäksi ne totesivat, että työehtosopimusten osapuolet olivat vapaasti määritelleet kyseessä olevat ammatilliset järjestelmät ja muuttaneet niitä kansallisia säännöksiä ja yhteisön oikeutta noudattaen ja että suurimpaan osaan yksityisiä järjestelmiä oli tehty tarpeelliset muutokset ennen direktiivin antamista välittömästi asiassa Barber annetun tuomion perusteella, sillä järjestelmistä vastaavat tahot tunsivat tämän oikeuskäytännön.

8 Koska komissio ei saanut Ranskan tasavallalta muuta ilmoitusta, se nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

9 Ranskan hallitus ei kiistä sitä, että direktiiviä ei ole pantu määräajassa täytäntöön. Se toteaa, että parlamentin on hyväksyttävä lakiesitys, jolla direktiivi pannaan täytäntöön.

10 Se väittää kuitenkin, että työehtosopimusten osapuolet olivat vapaasti määritelleet kyseessä olevat ammatilliset järjestelmät ja muuttaneet niitä kansallisia säännöksiä ja yhteisön oikeutta noudattaen ja että suurimpaan osaan yksityisiä järjestelmiä oli tehty tarpeelliset muutokset ennen direktiivin antamista ja että yhteisön oikeuden välitöntä vaikutusta ja ensisijaisuutta koskevista periaatteista seuraa, etteivät yksityiset voi Ranskan tuomioistuimissa vedota *code de la sécurité socialen* L 913-1 §:n viimeiseen momenttiin, jossa sallitaan syrjintä eläkeikää ja leskeneläkkeen myöntämisedellytyksiä määritettäessä.

11 Tältä osin riittää, kun todetaan yhtäältä, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisen lainsäädännön ja yhteisön oikeuden säännösten — myöskään välittömästi sovellettavien — välistä ristiriitaa ei voida lopullisesti poistaa muuten kuin sellaisilla kansallisilla pakottavilla oikeussäännöillä, joilla on sama asema lainsäädännöllisessä hierarkiassa kuin niillä oikeussäännöillä, joita on

muutettava, ja toisaalta, että direktiivin säännökset on toteutettava kiistattoman pakottavasti ja riittävän yksilöidysti, täsmällisesti ja selvästi, jotta täytettäisiin se oikeusvarmuutta koskeva edellytys, jonka mukaan tapauksessa, jossa direktiivin tarkoituksena on luoda oikeuksia yksityisille oikeussubjekteille, nämä voivat saada selville kaikki oikeutensa (ks. asia C-197/96, komissio v. Ranska, tuomio 13.3.1997, Kok. 1997, s. I-1489, 14 ja 15 kohta).

12 Koska direktiiviä ei ole pantu täytäntöön direktiivissä säädetyssä määräajassa, komission kannetta on pidettävä perusteltuna.

13 Näin ollen on todettava, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut tämän direktiivin mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut säädetyssä määräajassa kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä.

Oikeudenkäyntikulut

14 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista ja koska Ranskan tasavalta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Ranskan tasavalta ei ole noudattanut miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen toteuttamisesta ammatillisissa sosiaaliturvajärjestelmissä annetun direktiivin 86/378/ETY muuttamisesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/97/EY mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut säädetyssä määräajassa kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä.**

2) **Ranskan tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Jann Edward Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 8 päivänä heinäkuuta 1999.

R. Grass

kirjaaja

P. Jann

ensimmäisen jaoston puheenjohtaja